

[Boligministeren.]

det er lidt trist, at vi, hver gang vi skal diskutere disse ting, skal ende i et sådant angreb, men det må vi jo leve med.

Må jeg sige til hr. Dahlgaard, at det er klart, at det er helt op til den enkelte at bedømme, hvad der er et forkert standpunkt, og hr. Dahlgaard har da ret til at mene, at jeg har et forkert standpunkt. Jeg vil godt forbeholde mig retten til selv at være med til at dømme om, hvad der er et rigtigt, og hvad der er et forkert standpunkt.

Til hr. Henning Philipsen vil jeg sige, at der er vel ikke så megen uenighed om præmisserne, men det, jeg har advaret imod, det er følgerne af det ændringsforslag, der er stillet.

(Kort bemærkning).

Guldberg: Jeg har fornemmet boligministerens udtalelser således, at der bliver tale om udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling. Det er ikke, fordi jeg beder om det, men jeg vil dog gerne være klar over, om dette er rigtigt. Hvis det er tilfældet, er der jo ingen grund til at forlænge diskussionen om noget, som boligministeren her fra talerstolen har givet tilsagn om at vi kan få lov at se nærmere på i udvalget. Jeg siger så bare som afsluttende bemærkning for mit vedkommende, at det, som fører mig til også i denne sag at pege på den modsætning, der er, det er, at det gang på gang, når vi møder socialdemokratiet i boligspørgsmål, for mig ser ud, som om der står to interesser over for hinanden: den enkeltes interesse, lejerinteresse, folks interesse, på den ene side og så noget, jeg kalder monopoliseret kooperativ kapitalisme på den anden side, og jeg synes, vi ser socialdemokratiet på den gale side hver gang.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg kan oplyse, at jeg agter at foreslå, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om ejerlejligheder.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges enstemmigt med 86 stemmer; 75 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 og § 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes med 68 stemmer mod 17; 76 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om udflytning af statsinstitutioner m. v. (af H. C. Toft m. fl.).

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XVIII) findes i tillæg A. sp. 1921, fremsættelsen i tidenden sp. 2693).

Forslaget sattes til forhandling.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Må vi bede om lidt ro i salen — også i denne side af salen.

Økonomi- og budgetministeren (Per Hækkerup): Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning indeholder dels nogle konkrete forslag til udflytning af statsinstitutioner, dels en opfordring til regeringen til mere generelt at overveje udflytning, hvor nybyggeri eller nyetablering skal finde sted, og at foretage en systematisk planlægning af yderligere udflytninger. Forslaget skelner med rette mellem udflytninger af bestående statsinstitutioner på den ene side og på den anden side udflytning af statsinstitutioner i forbindelse med nyetablering eller eventuel nyoprettelse af statsinstitutioner. Det er rigtigt, at navnlig udgifter i forbindelse med nybyggeri, ombygning osv. ofte har givet anledning til konkrete overvejelser om udflytning. Det forudsættes da også i det nuværende arbejde med disse spørgsmål i administrationen, at udflytningsspørgsmålet behandles i forbindelse med forelæggelse af nybygningsplaner for regeringens økonomiudvalg.

Som nævnt indeholder forslaget en række generelle problemer, som jeg gerne vil tage op først. Udflytningsspørgsmålet har som bekendt været genstand for overvejelser under forskellige former. Initiativet til arbejdet med udflytningsspørgsmålet blev taget i 1961 med nedsættelse af et udvalg, der fik til opgave at vurdere, i hvilket omfang en udflytning måtte anses for fordelagtig. Udvalget gav i sin betænkning fra 1964 en generel vurdering af problemstillingen og gik i denne forbindelse ind for udflytning som et brugbart middel i en egnsudviklingspolitik. Udvalgsarbejdet fortsatte i de følgende år med henblik på formulering af mere konkrete forslag.

Senere har administrationsrådet behandlet problemerne, og man må nok konstatere, at synspunkterne efterhånden i nogen grad har skiftet karakter. Det oprindelige egnsudviklingsmæssige sigte er til en vis grad

blevet afløst af en bredere målsætning, hvori også indgår hensynet til den administrative effektivitet. Samtidig må det erkendes, at det hidtidige arbejde ikke har kunnet danne grundlag for formulering af en egentlig udflytningspolitik, og det kan derfor være nyttigt, at spørgsmålet nu bringes frem i tinget til en mere almindelig debat.

Arbejdet med de generelle udflytningsproblemer er taget op i administrationsdepartementet. Som det er nævnt i departementets årsberetning, har man i konsekvens af udflytningsspørgsmålets nære sammenhæng med regions- og landsplanlægningen indledt et løbende samarbejde med boligministeriet og med landsplanudvalgets sekretariat. Efter de foreliggende oplysninger er nu omkring 45 pct. af statens samlede personale ansat i hovedstadsregionen, dvs. Københavns og Frederiksberg kommuner samt i Københavns, Roskilde og Frederiksborg amter. Der har været enighed om, at udgangspunktet for arbejdet måtte være: for det første en vurdering af styrelsernes og lokalforvaltningens udbygningsplaner for de kommende år. For det andet en vurdering af de enkelte styrelser lokaliseringskrav, altså spørgsmålet om placeringens afhængighed af trafikforhold, kontakt til centraladministrationen og folketing m. v., navnlig med henblik på en vurdering af, i hvilket omfang institutionerne burde udflyttes enkeltvis eller i grupper. For det tredje en vurdering af udflytningens relation til landsplanlægningen, herunder spørgsmålet, om udflytningen burde ske til egnsudviklingsområder eller til regionale vækstcentre. For det fjerde må også erfaringerne fra de hidtil foretagne udflytninger indgå i overvejelserne.

Dette arbejde har endnu ikke kunnet afsluttes, men de foreløbige konklusioner, der i øvrigt i vidt omfang er sammenfaldende med synspunkterne i udflytningsudvalgets betænkning fra 1964, kan sammenfattes således: for det første: de udflytningsegne institutioner, dvs. institutioner, der ikke løser regionale opgaver, eller som af andre

[Økonomi- og budgetministeren.]

grunde bør forblive i hovedstadsområdet, må formentlig søges inden for en gruppe, der i dag tilsammen beskæftiger 10.000-15.000 personer. Såfremt denne vurdering er rigtig, er det klart, at mulighederne for gennem udflytning af statsinstitutioner at afdæmpe de koncentrationstendenser, der i øvrigt gør sig gældende i befolkningens bosætningsmønstre, vil være yderst beskedne. For det andet: de egnsudviklingsmæssige virkninger af en udflytning vil være større, jo mere udbygget tilflytningsområdet er i forvejen; men udflytningen kan ikke forventes at ville stimulere en industriel udvikling, bortset fra enkelte undtagelsestilfælde, og derfor næppe heller føre til en selvforstærkende økonomisk vækst. For det tredje: administrative og effektivitetsmæssige hensyn taler i almindelighed for en samling af de udflyttede institutioner i et begrænset antal vækstcentre, der kan være beliggende såvel inden for som uden for de egentlige egnsudviklingsområder. For det fjerde må den procedure, der skal gælde for behandlingen af de personalepolitiske spørgsmål, nærmere overvejes.

Disse konklusioner er som nævnt rent foreløbige, men det er min opfattelse, at arbejdet med disse undersøgelser skal fortsætte, bl. a. også med henblik på at se udflytningsspørgsmålet i sammenhæng med regions- og landsplanlægningen. Og jeg forventer, at arbejdet vil resultere i et samlet oplæg fra administrationsdepartementet og boligministeriet om udflytningsspørgsmålet, der vil kunne danne grundlag for videre overvejelser og beslutninger på politisk plan.

Sammenfattende må jeg altså konstatere, at man fra regeringens side har foranlediget, at udflytningsspørgsmålet er taget op til en mere systematisk gennemgang med henblik på formulering af en egentlig praktisk udflytningspolitik, en politik, som det af mange grunde vil være ønskeligt at skabe bred enighed om, og jeg tror, at denne måde at angribe problemet på er rigtig. Vi har nok hidtil set udflytningsproblemerne lidt for meget som enkeltproblemer, hvor man har søgt at løse så denne og så hin konkrete sag. Tidligere tiders generelle undersøgelser har givet magre resultater, men måske har problemet været noget overvurderet og betragtet noget for isoleret. Den tidligere rege-

ring tog også et vist initiativ i det daværende administrationsråds tid med etablering af et særligt udvalg under rådet, men man fik vist aldrig rigtig sat udvalget til at fungere. Nu søger vi at formulere en generel politik på grundlag af embedsmandsundersøgelsen, og regeringen kan derfor for så vidt angår den generelle del af forslaget til folketingsbeslutning, sige, at vi kan acceptere forslaget og også søger at efterleve det. Skulle der være en nuance mellem forslagsstillernes og regeringens opfattelse, vil det måske være den, at regeringen ikke er helt så sikker på de egnsudviklingsmæssige konsekvenser af en større spredning og i hvert fald mener, at effektivitetshensyn ikke må lades ude af betragtning.

For så vidt angår de konkrete udflytningsspørgsmål, der er nævnt i forslaget, kan jeg oplyse, at den tidligere justitsminister i marts 1971 nedsatte en arbejdsgruppe, der fik til opgave at foretage en detaljeret gennemgang af problemerne i forbindelse med en eventuel udflytning af motorregistreringskontoret til Tønder. Arbejdsgruppen har nu gennemgået de tekniske og økonomiske problemer i forbindelse med en eventuel udflytning, men man mangler endnu at behandle en række personale- og lokaleproblemer. En række praktiske problemer må være afklaret, inden en eventuel udflytning kan foretages, og en endelig beslutning vil derfor næppe kunne forventes før hen på sommeren. Det ville ikke være rigtigt at tage stilling til udflytningsspørgsmålet, inden arbejdsgruppen har afsluttet sit arbejde.

For så vidt angår statens husdyrbrugsforsøg, har landbrugsministeriet tiltrådt husdyrbrugsudvalgets principbeslutning om en snarlig udflytning af en ny samlet husdyrbrugsforsøgsinstitution til Jylland og bedt om en indstilling om en placering i Nordjyllands, Viborg eller Ringkøbing amt.

Inden for vandbygningsvæsenet er der gennem de senere år lagt en større kompetence og arbejdsmængde fra den centrale afdeling i København ud til distriktsafdelingerne i Tønder, Esbjerg, Lemvig, Frederikshavn og Helsingør. Ministeren for offentlige arbejder har nedsat et udvalg vedrørende ministeriets fremtidige administration. I dette udvalg, som forventer at afslutte sit arbejde i løbet af 1972, vil også den fremti-

[Økonomi- og budgetministeren.]

dige organisation mellem departementet, vandbygningsvæsenets centrale afdeling og distriktsafdelingerne blive taget op til overvejelse. Det vil næppe være rigtigt at tage stilling til spørgsmålet om udflytning, før dette arbejde er afsluttet.

Sammenlægning af direktoraterne for statsskovbrug og klitvæsen er gennemført fra den 1. august 1971. Fra denne dato overtog statsskovbruget administrationen af klitdirektoratets opgaver, og direktøren for statsskovbruget fungerer nu også som klitdirektør. Meddelelse om sammenlægningen blev givet til folketingets udvalg vedrørende rationalisering i juli 1971. Det kan i denne forbindelse yderligere oplyses, at der mellem administrationsdepartementet og landbrugsministeriet er truffet aftale om, at der skulle pålægges direktoratet for statsskovbruget og direktøren for Hedeselskabet at optage forhandlinger om et muligt samarbejde med henblik på opnåelse af drifts- og anlægsmæssige besparelser for såvel Hedeselskabet som statsskovbruget. Landbrugsministeriet har over for statsskovbruget fastholdt den tidligere regerings principbeslutning om statsskovdirektoratets udflytning til Jylland, og statsskovdirektoratet er blevet anmodet om at fremkomme med en indstilling om den fremtidige beliggenhed, udgifterne ved udflytning og tidspunktet for den nærmere gennemførelse. Regeringen vil overveje en sådan indstilling ud fra en helhedsvurdering.

Min konklusion vedrørende de konkrete forslag i det foreliggende forslag til folketingsbeslutning er derfor, at med de bemærkninger, jeg har gjort herom, kan regeringen også tiltræde disse. Noget er fuldført, og resten er under behandling med henblik på en endelig afklaring.

Camre: Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning må tages som et udtryk for, at der i folketinget er et udbredt ønske om at sprede den økonomiske vækst til alle dele af landet og at modvirke den koncentration, der finder sted omkring København, med de problemer i form af storbyfremmedgørelse, høje jord- og ejendomspriser, trafikproblemer osv., der følger med denne koncentration.

Forslaget falder i to dele, nemlig dels en

række konkrete forslag, dels et principielt afsnit. Jeg skal først kommentere det principielle.

Jeg deler i høj grad de synspunkter, som budgetministeren har givet udtryk for, nemlig at der i en udflytningspolitik må indgå 3 hovedelementer. For det første den administrative hensigtsmæssighed i at flytte et led i administrationen — det vil altså sige de enkelte styrelsesleds lokaliseringskrav ud fra en bedømmelse af behovet for kommunikation mellem disse og den øvrige administration. For det andet de enkelte styrelses faktiske udbygningsplaner for de kommende år. Og for det tredje en bedømmelse af udflytningen som et led i landsplanlægning og egnsudvikling. Det er mit partis ønske, at der udarbejdes en egentlig sammenhængende politik, som kan danne et fast grundlag for den fremtidige udflytning, og vi hilser med tilfredshed, at regeringen er i færd med at udarbejde en sådan politik.

Jeg vil gerne være med til at ramme en pæl igennem den myte, der thrives visse steder, at man kan sprede egnsudviklingsbestrebelse ud over hver eneste provinsby, ja, næsten hver eneste stationsby i hele landet. Hvis egnsudviklingsbestrebelse skal være andet end en social ambulancepolitik og virkelig blive midlet til at skabe en økonomisk og udviklingsmæssig balance mellem landets forskellige dele, så må vi opbygge en række vækstcentre, der hver især kan blive levedygtige, altså som hver især kan være med til at igangsætte en selvberende udvikling.

Når man dernæst går over til at se på de konkrete forslag, som er stillet her, om at vi skal udflytte en række institutioner, så må man vel netop sige, at disse forslag ikke fremstår som led i en sammenhængende politik, men virker lidt tilfældige og lidt for hurtige. Når forslagsstillerne, som jo repræsenterer den tidligere regerings partier, i bemærkningerne til forslaget taler om den tidligere regerings politik på dette område og her anvender ordet planlægning, så må jeg nok have lov at sige, at en del af denne politik mindst af alt minder om en plan. Den tidligere regering ville have stået sig ved at udarbejde en helhedspolitik, inden man begyndte på udflytningerne, en politik som den, den nuværende regering er i gang med at udarbejde.

[Camre.]

Det første forslag gælder flytning af centralregisteret for motorkøretøjer til Tønder. Herom er der for det første at sige, at centralregisteret 3 måneder før dette forslag blev fremsat er flyttet til nye hensigtsmæssige lokaler i Leifsgade på Amager. Denne flytning har kostet 2,5 mill. kr., og hvis man nu kort tid efter skulle flytte igen, så ville disse penge altså være mere eller mindre spildt, og det kunne med rette kritiseres som et misbrug af offentlige midler. Der har som bekendt for forslagsstillerne været nedsat en arbejdsgruppe siden marts 1971 til at undersøge spørgsmålet om denne flytning, og arbejdsgruppen har endnu ikke behandlet personale- og lokaleproblemerne ved en flytning til Tønder. Der rejser sig nemlig her en ganske lang række af problemer. Det er således, at alene den del af personalet, som har at gøre med opkrævning af motorafgiften, nemlig omkring 40-60 personer, kunne udflyttes. Resten bør under alle omstændigheder blive i København for at sikre samarbejdet med rigspolitiet og andre centrale myndigheder. Hertil kommer så, at der fra revisionsdepartementet er fremsat forslag om at overføre netop den del af centralregisteret, der har at gøre med afgiftsopkrævningen, til tolddepartementet. Endelig må jeg nævne, at personalet i centralregisteret ikke på forhånd har været orienteret om, at der skulle forestå en så pludselig udflytning, og her melder der sig menneskelige problemer, som må tages i betragtning. Det kan ikke være rigtigt at flytte en institution hen over hovedet på personalet.

Det næste konkrete udflytningsforslag drejer sig om flytning af statens husdyrbrugsforsøg til et egnsudviklingsområde. Her ligger det som omtalt af budgetministeren sådan, at vi snart kan vente et forslag om en ny samlet husdyrbrugsforsøgsinstitution, placeret i Nordjyllands amt, i Viborg-Thisted amt eller i Ringkøbing amt. Denne udflytning vil altså følge principperne i den helhedspolitik, som jeg omtalte at regeringen har under udarbejdelse på dette område.

Det tredje punkt er udflytning af vandbygningsvæsenet til Thisted. Herom er at sige, at der foregår et udvalgsarbejde i øjeblikket, og dette arbejde forventes afsluttet i 1972, så det ville ikke være rigtigt at træffe

beslutninger, før dette udvalgs arbejde er blevet afsluttet.

Om det fjerde og sidste konkrete forslag, som går ud på en sammenlægning af statskovvæsenet og klitdirektoratet, må jeg måske have lov at sige, at har man på andre områder været lidt for tidligt ude, så er man her lovlige sent på færde, eftersom denne sammenlægning skete i august 1971 under forslagsstillerens daværende regering. Det, som her er væsentligt, er imidlertid nok så meget et samarbejde med Hedeselskabet om en koordinering af virksomheden, og jeg må med tilfredshed konstatere, at sådanne overvejelser er i gang.

Jeg vil gerne understrege til slut, at socialdemokratiet er positivt indstillet over for en udflytning af dele af statsadministrationen, og vi ser med tilfredshed på, at der er bred enighed i folketinget om det principielle. Men hvis det hele skal have de virkninger i provinsen, som vi alle ønsker, og hvis vi samtidig skal have en effektiv og økonomisk arbejdende centraladministration, så må vi have den langsigtede sammenhængende politik på udflytningsområdet, som regeringen altså i øjeblikket forbereder. Det er et spørgsmål om at arbejde efter bevidste og klare mål. Gør vi ikke det, så er det ikke folketinget, der styrer udviklingen, men udviklingen, der styrer os.

Jeg skal tilsige mit partis vilje til en saglig udvalgsbehandling af det foreliggende forslag.

Nathalie Lind: Som repræsentant for venstre, der er medforslagsstiller til dette forslag til folketingsbeslutning, har jeg kun med glæde kunnet lytte til den positive stemning, der kom til udtryk fra økonomi- og budgetministerens side. Jeg mener, det har stor betydning i sager af denne art, hvor der i hvert eneste tilfælde vil være modstand at overvinde, om vi i fællesskab partierne i folketinget imellem kunne nå frem til at lægge en linje, således at vi fik en bedre administrativ opbygning her i landet.

Jeg skal ikke gå meget ind på spørgsmålet om de enkelte områder, hvor der er foreslået udflytning. Det er jo i direkte forlængelse af det arbejde, den tidligere regering udførte. Nu siger hr. Camre med eller uden plan, men dog ikke så planløst, at den nuværende regering ikke vil videreføre det. Planerne vil

[Nathalie Lind.]

nu blive ført ud i livet, og vi har lagt megen vægt på, at der kommer et resultat ud af dette.

Jeg tror også, at vi i et udvalgsarbejde kan have brug for at få en nærmere drøftelse med regeringen og med den ansvarlige minister om, hvornår et sådant udvalgsarbejde, som ministeren omtalte i forbindelse med administrationsrådet, kan være færdigt, og hvilke konkrete erfaringer, hvilke slutninger man vil drage og drager i praksis, når man fremsender ansøgninger til finansudvalget f. eks. Det er jo ikke ret længe siden, der var en sag fremme, der drejede sig om, at ministeriet for offentlige arbejder ville købe en ejendom i Ballerup, og det fremgik af nogle sætninger i aktstykket, at senere ville man opføre en nybygning på denne ejendom til brug for statens frimærketrykkeri. Da benyttede finansudvalget lejligheden til at spørge ministeren for offentlige arbejder, om der var andre områder inden for hans embedsregie, hvor man kunne overveje en udflytning, bl. a. blev der nævnt blankettrykkeriet, som trykte girokort f. eks. Jeg ved, sagen er ikke afgjort endnu, men jeg tror, at en bevidst holdning og en bevidst vilje til udflytning i de tilfælde, hvor det er muligt at foretage en udflytning, altså i de tilfælde, som økonomi- og budgetministeren nævnte, hvor det ikke er absolut nødvendigt, at en administration ligger i hovedstadsområdet, er nødvendig; ellers tror jeg ikke, vi overvinder de betænkeligheder, der jo altid vil blive fremført, når man vil ændre ved noget bestående.

Hvis der var et punkt, hvor jeg mærkede en anelse af en lidt anden opfattelse, og hvor jeg måske nok mener at det forslag, vi har fremsat her, har tendenser, der tiltaler mig mere, så var det i nogle udtalelser fra økonomiministeren og hr. Camre om, at det var en forudsætning for udflytningen, at den skulle ske til regionale vækstcentre. Men det skal debatten nok ikke dreje sig om i dag; det varer jo ikke så længe, så kommer der en debat her i tinget om en lokaliseringspolitik, det er vi jo flere partier der allerede har fremsat et forslag til folketingsbeslutning om.

Jeg kan altså på venstres vegne anbefale, at vi går ind i et positivt udvalgsarbejde om det foreliggende forslag.

Svend Haugaard: Som det allerede er nævnt, besluttede den tidligere regering, at enhver sag om nye lokaler til statsinstitutioner skulle forelægges økonomiudvalget til en bedømmelse af, hvorvidt de pågældende institutioner var udflytningsegnede. Ud fra denne indstilling er der sket flere udflytninger, og endnu flere er planlagt. Forslaget, som vi debatterer her, er et udtryk for vilje til at forfølge denne linje.

Der er naturligvis mange hensyn at tage, i det øjeblik der skal træffes beslutning om en udflytning. Der er hensynet til en rationel administration; det vil næppe være særlig rationelt at udflytte dele af Slotsholmen til et sted i Vestjylland. Men der er mange tekniske og forskningsprægede institutioner, som man med fordel kan udflytte, ikke mindst fordi vi har så mange gode hjælpemidler på det tekniske område, fjernskrivere og dataanlæg og lettere trafik og den slags, og vi har formodentlig mere i vente, som yderligere vil understrege, at afstanden ikke længere spiller den store rolle. I øvrigt må vi en gang imellem minde hinanden om, at der er ikke stort længere fra hovedstad til provins end fra provins til hovedstad.

Der er også økonomiske hensyn at tage. Vi må spørge os selv om, hvor fordelagtigt f. eks. bestående bygninger og grunde kan anvendes i forhold til prisen for nyopførte bygninger i provinsen.

Endelig er der naturligvis de personale-mæssige hensyn, dels hensynet til det nuværende personale, dels hensynet til muligheden for at supplere lokalt. Vi må forstå de problemer, der opstår for personalet, hvor virksomheder flyttes. Der er virkelig alvorlige problemer med familier og venskabskreds, med ægtefællers ansættelse, med børns uddannelse osv., og det kan ofte være, som om der opstår en modsætning imellem det principielle ønske om udflytning og så ønsket om at tage videst mulige menneskelige hensyn.

Jeg mener dog, vi kan sige, at de erfaringer, vi har, er ret gode. Provinsen har vitterlig meget godt at byde på. Målt med Københavns alen er det meget billigt at få sit eget hus; der er let adgang til natur og frisk luft, og der er mindre tidsspilde i trafikken, og så er uddannelsesmulighederne i reglen væsentligt bedre, end mange på forhånd regner med.

[Svend Haugaard.]

Jeg har da også konstateret, at mange af dem, der har gjort erfaringen, i begyndelsen har været utilfredse, men forbavsende hurtigt har ændret deres indstilling.

Beslutningen må træffes politisk, ellers bliver nok alt ved det gamle, men når denne politiske beslutning er taget, så må vi til gengæld tage de videst mulige hensyn til personalegrupperes indstillinger.

Der er mange argumenter for udflytning. For det første er det meget upraktisk med den ensidige vækst i et så afsides sted af Danmark, hvor København nu engang er blevet placeret. Det er nok et ansvar, der går tilbage til Absalon eller længere, men vores ansvar er at skabe en fornuftig lokalisering af tilvæksten. Storkøbenhavns trafikforhold gør det ikke umiddelbart indlysende, at det vil være rigtigt at få en øget tilvækst heromkring. Det er meget kostbare ændringer, når der skal gennembydes gader og den slags ting, og endvidere har vi, som det ligger nu, det meget store tidsspilde på rejsen frem og tilbage til og fra arbejdsplads. Der er forureningsproblemer, som taler for en bedre fordeling. Der er det, at hele landet yder sit bidrag til statsskatten og dermed også bidrag til statsinstitutionerne, og det betyder, at det kan være rimeligt at stræbe mod en mere afbalanceret fordeling på landsbasis.

Vi har igennem lovgivningen søgt at fremme en bedre lokalisering for private virksomheder igennem egnsudviklingslovene, og det er vel rimeligt, at vi prøver på at lade staten give sit bidrag hertil også i form af praktiske ændringer.

Ministeren mente ikke, at det havde en selvforstærkende virkning. Jeg er heri uenig med ministeren. Jeg mener, at vi har set i hvert fald et par eksempler på, at det i høj grad har haft en stærk virkning på den måde, at hvor staten gik foran, dér har private virksomheder fulgt efter.

Forslagets konkrete eksempler på udflytning mener jeg er bedst egnet til en nærmere undersøgelse i udvalg. Vi har ud fra et rationaliseringssynspunkt foreslået, at der sker en sammenlægning af statsskovvæsenet og klitvæsenet, og også taget Hedeselskabet med som en videre mulighed. Men vi må naturligvis pege på, at den administration, der skal opbygges på grundlag af disse

sammenslutninger, også skal placeres ud fra et egnsudviklingssynspunkt. Jeg må i samme forbindelse glæde mig over, at Sorø Akademi skove, som vistnok fra arilds tid har ligget under undervisningsministeriet, nu er kommet over under statsskovene; det synes jeg da er et positivt fremskridt. Det er muligt at pege på mange flere rationaliseringsmuligheder for statsinstitutioner og udflytning af statsinstitutioner.

Nu mener jeg, det i første omgang gælder om at få linjen lagt fast og så sørge for, at man forfølger den linje overalt, hvor der er de praktiske muligheder. Derfor glæder jeg mig over regeringens positive tilslutning, og jeg tror, der kan komme noget virkelig godt og fornuftigt ud heraf.

Poul Dam: Såvel ministeren som de tidligere ordførere har jo talt smukt og godt om udflytning i princippet. Jeg må sige, at jeg kan ikke deltage i dette kor. Jeg tvivler ikke om, at der er tilfælde, hvor en placering af en institution uden for hovedstadsområdet er fornuftig, eller hvor en flytning af en institution kan være rimelig, men jeg tror, der er megen romantik og megen mangel på økonomisk sans i den tale om udflytning, som stadig høres. Det er også bemærkelsesværdigt for det forslag, der her foreligger, at hensynet til statens og det offentlige økonomi overhovedet ikke er nævnt. Det er ganske rimeligt, for hvad vi har set foreløbig af udflytninger, har, så vidt jeg har kunnet bedømme det ud fra de tal, vi har fået i finansudvalget, betydet, at statens anlægsudgifter er steget væsentligt, og at der også er kommet forøgede driftsudgifter rent direkte, men også indirekte, derved at man i en vis udstrækning må anvende nyt personale, som i hvert fald i en overgangsperiode er mindre effektivt end det tilvante.

Det forekommer mig, at der til de almene overvejelser, som ministeren nævnte her ved indledningen af denne debat, må komme nogle meget bredt økonomiske — nogle af dem, som indgår i det, man med et engelsk jargonudtryk kalder en cost-benefit analyse. Hvad koster det at udflytte? Hvad koster det rent konkret for den pågældende institution? Hvad koster det derudover for samfundet som helhed? Hvad betyder det for det enkelte bysamfund, som man flytter ud til, i retning af byggermodning, i retning af

[Poul Dam.]

forøget investering i trafik anlæg osv.? — noget, som i betydelig udstrækning optræder på andre konti, men som ikke desto mindre skal betales af de samme skatteydere. Over for dette er der måske nogle benefits. Hr. Camre talte om fremmedgørelsen i hovedstadsområdet, og det er jo meget smukt. Nu har jeg en levende fornemmelse af, at fremmedgørelse er noget, der gælder hele det moderne samfund, også de mindre byer, ja, helt ned til statsbyerne og de landsbyer, som hr. Svend Haugaard i anden sammenhæng vil have at vi skal bringe liv i igen. Det er ikke andet end romantik. Det er muligt, at man kan bygge billigere ude, at man kan bo billigere; det er muligt, at der dér er nogle fordele. Men ulemperne er virkelig også meget store.

Dér skal en samlet planlægning til, som ministeren har sagt, og der skal i det enkelte tilfælde anstilles en meget nøje økonomisk overvejelse, også fordi egnsudviklingseffekten efter min mening er næsten forsvindende lille. Jeg tror ikke på den, og jeg tror i hvert fald ikke på den, hvis tilbøjeligheden er til at sprede institutionerne til et meget stort antal byer. Der kunne være mening i en udflytning til et begrænset antal centre rundt omkring i landet, men det må også være meget begrænset.

Endelig skal jeg understrege det, som også er antydnet af tidligere ordførere, nemlig at det ikke er så let at flytte med de liv-egne, som det var i gamle dage — de liv-egne tjenestemænd. Det normale familiemønster er i vore dage, at mand og kone begge arbejder, og at både mandens og konens arbejde er væsentligt, psykologisk og økonomisk, for de pågældende. Dette at forlange, at koner altid skal opgave deres erhverv og finde noget nyt, fordi manden er ansat som tjenestemand i en institution, der skal flyttes hen til et sted, hvor konen enten skal søge et nyt arbejdssted eller skal søge et helt andet job eller måske slet ikke kan få noget, det er virkelig en hård belastning at lægge på kvinderne i vore dage.

Udflytning ville have været en udmærket idé på Frederik V's tid, måske endda også på Christian VI's — som for resten kom før, for nu at være nøjagtig — men er det ikke lidt forældet? Er det ikke lidt antikt? Er det ikke lidt for romantisk at tro, at den store

by er roden til alt ondt? Tværtimod skulle vore bestræbelser gå ud på at gøre den store by, som er den fornuftige livsform i vore dage og i fremtiden, til et bedre og mere effektivt samfund. Her ville pengene utvivlsomt være bedre anvendt.

Ordføreren for forslagsstillerne (H. C. Toft): Bortset fra hr. Poul Dam kan jeg takke ministeren og ordførerne for en velvillig modtagelse af forslaget. Jeg skal ikke nægte, at jeg havde også ventet en sådan velvillig modtagelse, for det har jo forholdt sig sådan igennem mange år, at når spørgsmålet om udflytning af statsinstitutioner har været rejst her i tinget, har der altid fra den pågældende ministers side været udvist en velvilje over for det — en velvilje, som desværre efter min opfattelse kun sjældent har givet sig udslag i realiteter.

Det blev nævnt af budgetministeren, at man allerede i 1961 nedsatte et udvalg, der skulle behandle spørgsmålet om udflytning, og ved den lejlighed eller kort efter rejste jeg over for den daværende statsminister, hr. Viggo Kampmann, spørgsmålet, om dog ikke provinsen kunne få en repræsentant i et sådant udvalg. Det blev nu ikke til noget. Der gik altså 3 år, før udvalget afgav en betænkning, den betænkning, som ministeren før omtalte. Men den gik ikke, som jeg havde ventet dengang, ud på, at man ville påpege bestemte udflytningsmuligheder, derimod tog man spørgsmålene mere generelt op. Udvalget gik egentlig helt i opløsning, idet både formanden og to af udvalgsmedlemmerne nedlagde deres hverv som medlemmer af udvalget, og så gav man sig til at flytte rundt på selve udflytningsudvalget, efter at man havde fået det suppleret op. Det flyttede fra statsministeriet til indenrigsministeriet, derefter over til økonomiministerens, og dér er det altså, forstår jeg i dag, havnet igen. Der er ikke ud af det udvalgsarbejde, som altså snart har pågået i 10 år, kommet egentlige, konkrete resultater.

Den afgående regering, altså regeringen, der gik af i efteråret, tog initiativ til, at der kunne ske noget, altså tog konkrete opgaver op. Jeg nævner her den grønlandske handels og hærens materielkommandos udflytning. Vi fandt, at når vi stod over for konkrete opgaver, så måtte man også kunne tage stil-

[H. C. Toft.]

ling til dem fremfor bestandig at vente på et udvalgsarbejde, som tilsyneladende ingen ende ville tage.

Når budgetministeren i dag fortæller, at nu har man siddende i administrationsdepartementet et udvalg, der skal arbejde med sagen, og et særligt udvalg under administrationsrådet, som skal behandle den generelle del, også af det forslag, der foreligger her, så må jeg sige, at jeg er skuffet over den tid, der er forløbet, at arbejdet er gået så langsomt. Det giver mig på denne baggrund ikke noget stort håb om, at sådan et udvalg, der generelt skal gennemgå alle problemerne, frembringer nogen resultater, men jeg erkender, at der selvfølgelig er nogen fornuft i at have et sådant udvalg.

Jeg forstod imidlertid på budgetministeren, at stod man over for en større ombygning, en større udbygning eller større ændringer inden for forskellige institutioner, så ville ministeren drage omsorg for, som den tidligere regering også gjorde, at man i regeringens økonomiudvalg kom til at se på spørgsmålet, om man dog ikke skulle få udflyttet den pågældende statsinstitution. Jeg håber, at ministeren og hans kolleger vil være velvilligt indstillet over for en udflytning, når sådanne muligheder byder sig.

Jeg var også glad for at høre, at ministeren gav udtryk for, at de praktiske problemer med henblik på udflytningen af motorregisterkontoret til Tønder stadig væk var under behandling i det arbejdsudvalg, som den tidligere regering nedsatte. Det fremgik også af min fremsættelse, at vi gerne under udvalgsarbejdet ville høre nærmere om de resultater, som udvalget var kommet til, og jeg forstod på ministeren, at man til sommer kunne vente udvalgsarbejdet endeligt afsluttet.

Selvfølgelig var jeg også tilfreds med, at ministeren her gav udtryk for, at man var indstillet på, at statens husdyrbrugsforsøg skulle flyttes, ikke blot til Jylland, men til de egnsudviklingsområder, der blev nævnt, enten til Nordjylland, Viborg amt eller til Ringkøbing amt.

Vedrørende vandbygningsvæsenet gav ministeren udtryk for, at ministeren for offentlige arbejder har nedsat et udvalg, der skulle gennemgå hele administrationen af ministeriet, og derunder ville man også

overveje, om en udflytning til Thisted af vandbygningsvæsenet ville være rigtig og fornuftig.

Det er rigtigt, at den tidligere regering mente, at statsskovvæsenet og klitdirektoratet burde sammenlægges, og at man derfor ikke udnævnte en ny klitdirektør. Vi har i vort forslag her anmodet om, at man også overvejer, om Hedeselskabet eller dele af Hedeselskabets arbejde kunne inddrages under direktoratet, og jeg forstod på ministeren, at ministeren var af samme opfattelse, i alt fald var der sat et arbejde i gang, som bestod i, at direktørerne for de to institutioner, Hedeselskabet og skovbruget, skulle undersøge, om de kunne finde frem til et resultat.

Jeg kan ikke andet end udtrykke tilfredshed med den måde, forslaget er modtaget på, men vi vil jo gerne snart se konkrete resultater, og derfor vil jeg gerne understrege det, som ministeren også selv gav udtryk for at man ville gøre, hver gang man stod over for en udbygning eller stod over for, at en ny institution skulle etableres, at man da tog lokaliseringsproblemerne op og drog omsorg for, hvis det var muligt og der var sagligt grundlag derfor, at placere den pågældende institution i et egnsudviklingsområde. Jeg forstår fuldt ud, at det på visse områder er nødvendigt med en vis koncentration, men som hr. Svend Haugaard gav udtryk for, er det jo sådan i dag, at afstandene imellem landsdelene i Danmark er væsentlig mindre, end de var tidligere.

Jeg vil gerne sige én ting til ministeren, og det er, at i modsætning til ministeren har jeg den opfattelse, at en udflytning af statsinstitutioner betyder, at man stimulerer den pågældende egn. Jeg er af den opfattelse, at udflytning af den kgl. grønlandske handel til Nordjylland, altså til Ålborg, vil få væsentlig økonomisk betydning for hele det nordjyske område, idet vel en stor del af de varer, som den kgl. grønlandske handel skal forbruge og videretransportere til Grønland, vil blive indkøbt i området, og på samme måde er det min opfattelse, at udflytning af hærens materiellkommando til Hjørring har stimuleret dette område. Det er klart, at andre udflytninger på samme måde vil stimulere en egn, selvfølgelig mindre, jo mindre den institution er, man flytter, men dog har det en betydning.

[H. C. Toft.]

Der er fra samtlige ordføreres side givet udtryk for, at der er store personalemæssige hensyn at tage, og det er jeg fuldt ud enig i. Det, der her behandles, er jo ikke et lovforslag, det er et forslag til folketingsbeslutning, der opfordrer regeringen til at tage initiativer på de nævnte områder; og hvis regeringen agter at tage disse initiativer, er det de pågældende ressortministres opgave at forhandle med personalet for at finde frem til fornuftige løsninger. Selvfølgelig skal en udflytning ikke ske over hals og hoved, således at man ikke kan nå at finde frem til rimelige og fornuftige løsninger på de pågældendes problemer.

Jeg vil derfor gerne sige, at vi har den opfattelse, at vil man medvirke til at fremme egnsudviklingen, så er det ikke tilstrækkeligt, at man gennem egnsudviklingsloven fremmer industriel udvikling; så må man også fra det offentliges side vise sin vilje og evne til at placere offentlige institutioner i egnsudviklingsområder, når saglige grunde ikke taler derimod. Dermed styrker man disse egne, og det er der behov for.

Økonomi- og budgetministeren (Per Hækkerup): Jeg vil gerne til fru Nathalie Lind og andre af ordførerne, som har talt om de personalemæssige problemer, sige, at det er vel naturligt og forståeligt, at der ved en udflytning af en eksisterende statsinstitution opstår en række problemer, som vedrører det ansatte personale. Det er rimeligt og forståeligt, at der er betænkeligheder, ud fra forskellig synspunkter, ved at skulle acceptere en sådan flytning fra ét område til et andet, og det må naturligt være en opgave at prøve på at overvinde disse betænkeligheder, ligesom det må være en opgave at prøve på at gøre vilkårene for det personale, der bliver inviteret til at flytte med, så rimelige som muligt. Dét tror jeg ikke der vil være nogen uoverensstemmelse. Her bygger regeringen på de dårlige erfaringer, den tidligere regering gjorde, og vi vil derfor naturligvis i fremtidige tilfælde tage for-

nøden forhandling med personaleorganisationerne og personalet op, således at man kan undgå de gnidninger, som et par tidligere udflytninger gav anledning til.

Der er ellers, forstår jeg, ikke store afvigelser i synspunkterne. Hr. Svend Haugaard og hr. H. C. Toft var ikke enige i de betragtninger, jeg havde gjort gældende vedrørende den selvforstærkende virkning af at udflytte institutioner til egnsudviklingsområder. Jeg ville tro, at især udflytning af uddannelsesinstitutioner vil have en betydning, og jeg vil også finde det meget naturligt, at vore uddannelsesinstitutioner spredes ud over landet. Det er givet, at det for de unge i de pågældende områder vil give øgede muligheder for rent praktisk at få andel i den mellemuddannelse og videregående uddannelse, der er tale om, og jeg tror, at den afledte virkning heraf for det erhvervsliv, der allerede måtte findes på området eller i regionen, vil kunne være af værdi. Men jeg tror ikke, man skal regne med, at i et udpræget egnsudviklingsområde vil det, at man placerer en eller anden offentlig institution dér, give anledning til, at man sætter en eller anden industriel udvikling i gang. Dét må jeg være tilbøjelig til at give hr. Poul Dam ret: der er alt for megen romantik i dette, og erfaringerne har altså vist, at man vel skal tilstræbe en udflytning, men man skal gøre det med åbne øjne over for, hvad resultaterne af en sådan udflytning vil blive.

Jeg er enig med hr. Poul Dam i, at der naturligvis skal foretages en samlet økonomisk vurdering, før man beslutter sig til en udflytning. Derimod deler jeg ikke helt hr. Poul Dams historiske interesser, når han taler om, at udflytningen var udmærket i Christian V's tid, og jeg forstår oven i købet i Frederik VI's tid og måske endda — hvis vi nu i stedet for at gå fremad i tidsfølgen går yderligere tilbage — lidt tidligere havde været udmærket — jeg tror, vi endte helt nede i Absalons tid. For at bruge et nydeligt dansk ord: jeg værdsætter naturligvis i høj grad hr. Poul Dams historiske interesser, men jeg tror nu, det er mere værdi-

[Økonomi- og budgetministeren.]

fuldt i en diskussion at drøfte spørgsmålene ud fra nutidige forudsætninger. Og jeg tror ikke, man skal lukke øjnene for, at den nutidige udvikling indebærer en dobbelttendens: den indebærer en koncentrationstendens, men den indebærer også en decentralisationstendens — ikke en decentralisationstendens, der betyder, at hver eneste kommune i et egnsudviklingsområde skal have en eller anden offentlig institution, men jeg tror, at man kan fremme egnsudviklingsområdernes udvikling, hvis man skaber lokale vækstcentre, som lokalt udstråler virkninger til et større område, og hvorved man kan kombinere visse af centralisationens fordele med visse af spredningens fordele. Men jeg er da meget villig til, hvis der nedsættes et udvalg angående dette forslag til folketingsbeslutning, at diskutere dette spørgsmål også med hr. Poul Dam i udvalget.

Hr. H. C. Toft var lidt utilfreds med det, der var kommet ud af det tidligere udvalgsarbejde, og den utilfredshed kan jeg for så vidt dele. Jeg vil endda sige netop dele, for det er jo overvejende i den tidligere regerings tid, at langsomheden har gjort sig gældende i udviklingen. Jeg vil være meget interesseret i, at vi kan fremme tempoet, men jeg vil gerne understrege som et synspunkt, jeg tror vi skal lægge afgørende vægt på, at vi må ikke igennem det, hr. Poul Dam kaldte en romantisk indstilling til udflytningen, gøre vores administration mere besværlig, mere omkostningskrævende og mere tungt knirkende, end den er i forvejen. Jeg mener, opgaven må være den modsatte, og derfor må det synspunkt have en ganske stor vægt, når vi kommer til den konkrete diskussion om, hvilke udflytninger der kan foretages.

Ordføreren for forslagsstillerne (H. C. Toft): Jeg var selvfølgelig meget glad for at høre, at ministeren var enig med mig i, at det var gået for langsomt med udflytningerne, men når ministeren giver udtryk for, at det i overvejende grad var under den sidste regering, det gik langsomt, må jeg sige, at det kan ikke være rigtigt. Det udvalg, jeg omtalte før, blev jo nedsat under daværende statsminister Kampmann i 1961 og arbejdede under forskellige ministre helt op til 1967. Det eneste, man nåede

at udflytte, var, så vidt jeg erindrer, egnsudviklingsdirektoratet til Silkeborg. Først under den afgående regering, den borgerlige regering, foretog man større udflytninger, jeg nævner igen den kgl. grønlandske handel og hærens materielkommando, og der var også andre under planlægning, hvis vi havde skullet fortsætte.

Jeg har en enkelt bemærkning til. Ministeren talte om, at på baggrund af den tidligere regerings erfaringer med hensyn til den måde, personalet var blevet orienteret på, ville ministeren og regeringen overveje nu at gøre det på en anden måde. Jeg havde forstået det bedre, hvis ministeren havde sagt, at de erfaringer, som ministerens kollega hr. Kampmann havde gjort vedrørende personalepolitik over for personalet i vejrdirektoratet, var det, der dannede baggrund for de konklusioner, ministeren nu vil drage.

Økonomi- og budgetministeren (Per Hækkerup): Jeg tror, jeg sagde til hr. H. C. Toft, at jeg kunne dele hans opfattelse med hensyn til langsomheden, og udtrykkelig sagde, at deri lå jo en erkendelse af, at det var gået langsomt — sådan håber jeg hr. H. C. Toft opfattede det — også under den tidligere socialdemokratiske regering.

Jeg vil gerne sige med hensyn til erfaringerne, at dem kan vi også dele.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget's overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (From): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om udnyttelse af sten, grus og andre naturforekomster i jorden og på søterritoriet
og

forslag til lov om ændring af lov om kontinentalsoklen.

Valgt blev: *K. J. Mortensen, Gorrsen, Horn, Grete Hækkerup, Risgaard Knudsen, Moses Olsen, Bent Sørensen, Vivike, Morten Lange, Henning Andersen, Adam Møller, Knud Thomsen, Guldberg, Søren Jensen (Hasseris), Johan Philipsen, Bernhard Baunsgaard og Nordqvist.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af postloven.

Valgt blev: *Normann Andersen, Alsing Andersen, Knud Damgaard, Horn, Søren B. Jørgensen, Hans Lund, Poul Nielson, Ruth Olsen, Arne Larsen, Burgdorf, Juul-Madsen, Gerda Møller, Lennart Larson, Guldberg, Holmberg, Gerda Tosti Nielsen og Skovmand.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 2 medlemmer til repræsentantskabet for Færøernes Realkreditinstitut.

(Jfr. tidenden sp. 2888).

Valgt blev: *Poul Dalsager og Henning Andersen.*

Tredje næstformand (From): Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Koføed har meddelt mig, at han ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren:

„Hvilke oplysninger kan regeringen give om baggrunden for og forløbet af de forhandlinger med USA, som har ført til den indgåede aftale om laksefiskeriet ved Grønland, hvorved syddanske fiskere vil være udelukket fra dette fiskeri?“

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 2. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren af Koføed.*

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af bygge-loven. (Om partikelforurening, bevægelses-hæmmede m. v.).

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af bygge-lov for staden København.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om sommerhuse og campe-ring m. v.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om erhvervelse af fast ejen-dom til fritidsformål.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om by-og landzoner.

7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angæn-de:*

Forslag til folketingsbeslutning om ud-flytning af statsinstitutioner m. v. [af H. C. Toft m. fl.].

Mødet hævet kl. 16.06.

61. møde.

Torsdag den 2. marts kl. 13.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Medlem af folketinget Bernhard Baunsgaard har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgs-mål:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give om regeringens overvejelser angående opsparingsproblemerne?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsor-denen for tingets førstkommande spørgetid.